
«Η Δέσπω κάνει
πόλεμο»

Οι γυναίκες στην
επανάσταση του 1821
μέσα από τη
λογοτεχνία

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Η Δέσπω κάνει πόλεμο» Οι γυναίκες στην επανάσταση του 1821 μέσα από την λογοτεχνία.**

Το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα διαμορφώθηκε με αφετηρία τον φετινό εορτασμό των 200 χρόνων από την Επανάσταση του 1821. Απευθύνεται σε όλους και όλες όσοι/-ες αγαπούν την Ιστορία και τη Λογοτεχνία και επιθυμούν να πληροφορηθούν για ένα παραγνωρισμένο θέμα: τη συμμετοχή των γυναικών στον Αγώνα του 1821 και πώς αυτή αποτυπώθηκε στη νεοελληνική λογοτεχνία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Στόχος του προγράμματος είναι να προβάλλει το ρόλο και να δείξει τη σημαντική συμβολή των γυναικών στον πόλεμο του 1821. Οι γυναίκες δεν υπήρξαν μόνο μέρος του άμαχου πληθυσμού που υπέφερε και θυσιάστηκε, αλλά αγωνίστηκαν και οι ίδιες, ενώ αρκετές διέθεσαν την περιουσία τους στον Αγώνα. Με το σχολιασμό μιας σειράς λογοτεχνικών έργων, αλλά και με αναφορές στον Τύπο και στα Απομνημονεύματα των αγωνιστών, θα παρουσιάσουμε επώνυμες ηρωίδες, όπως η Μπουμπουλίνα, η Μαντώ Μαυρογένους, η Δέσπω Μπότσαρη, αλλά και ανώνυμες, όπως οι Μεσολογγίτισσες και οι Σουλιώτισσες, που έδειξαν έμπρακτα ότι ο πόλεμος δεν είναι μόνο αντρική υπόθεση.

Τέλος θα γίνει λόγος για το συμβολισμό του γυναικείου φύλου, καθώς στην τέχνη έννοιες, όπως η Ελλάδα, η Ελευθερία και η Δόξα, παρουσιάζονται ως γυναικείες μορφές.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε φιλομαθείς και φιλαναγνώστες, σε εκείνους που θέλουν να βελτιώσουν τις γνώσεις τους για την Επανάσταση του 1821, σε φοιτητές ή πτυχιούχους πανεπιστημιακών τμημάτων γλώσσας και λογοτεχνίας ή σε διδάσκοντες της Πρωτοβάθμιας

και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για να βοηθηθούν στη διδασκαλία της λογοτεχνίας. Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν ενδιαφερόμενοι από 18 ετών και άνω.

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. Η ΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΗ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Η επιτυχής ολοκλήρωση του προγράμματος, οδηγεί στη χορήγηση Βεβαίωσης Παρακολούθησης για το πρόγραμμα «**Η Δέσπω Κάνει πόλεμο**» **Οι γυναίκες στην επανάσταση του 1821 μέσα από την λογοτεχνία**, η οποία θα σταλεί στους επιτυχόντες του προγράμματος αποκλειστικά και μόνο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email). Δείγμα της Βεβαίωσης παρουσιάζεται στην παράγραφο 10 του οδηγού. Η Βεβαίωση έχει αποκλειστικά την υπογραφή του Ακαδημαϊκού Υπευθύνου του Προγράμματος. Σφραγίδα του Κέντρου Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης φέρουν μόνο τα πιστοποιητικά επιμόρφωσης/ εξειδικευμένης επιμόρφωσης και όχι οι βεβαιώσεις παρακολούθησης.

5. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών
- ▶ Οι αιτούντες θα πρέπει να είναι τουλάχιστον δεκαοκτώ (18) ετών.

6. ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Η χρονική διάρκεια του Προγράμματος είναι **δύο (2) μήνες**.

7. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία του προγράμματος διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «*αυτονομία*», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη του προγράμματος αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις. Το υλικό είναι κατάλληλα διαμορφωμένο να μην απαιτείται εκπαιδευτική υποστήριξη.

Οι εκπαιδευόμενοι, αφού ολοκληρώσουν τη μελέτη των διδακτικών ενοτήτων, καλούνται να υποβάλουν ηλεκτρονικά, τεστ αξιολόγησης δέκα ερωτήσεων. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει ερωτήσεις κλειστού τύπου όπως αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής και αληθούς/ψευδούς.

8. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Με την ολοκλήρωση της μελέτης των διδακτικών ενοτήτων, ο εκπαιδευόμενος καλείται να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100

Η χορήγηση της Βεβαίωσης Παρακολούθησης πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει στο τεστ αξιολόγησης **βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%**. Σε περίπτωση που η βαθμολογία δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης για μία φορά.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τρεις θεματικές ενότητες (μαθήματα) με έξι διδακτικές ενότητες και συγκεκριμένα:

**Μάθημα: Η Επανάσταση του 1821- Η ελληνική κοινωνία – Η
λογοτεχνία**

Διδακτική Ενότητα 1: Ιστορία και λογοτεχνία

A) Συνοπτική παρουσίαση της Επανάστασης του 1821 με έμφαση στην κοινωνία της εποχής, ώστε να δοθεί το αναγκαίο ιστορικό πλαίσιο, που θα αποτελέσει τη βάση των επόμενων μαθημάτων.

B) Συνοπτικό διάγραμμα της λογοτεχνίας με θέμα την Επανάσταση, που αναπτύχθηκε παράλληλα με τον Αγώνα ή στα μεταγενέστερα χρόνια ως τον 21^ο αιώνα. Λόγος θα γίνει και για τα περιηγητικά κείμενα και για τα Απομνημονεύματα των αγωνιστών. Το διάγραμμα αυτό θα μας δώσει πολλές χρήσιμες πληροφορίες και θα μας επιτρέψει να επικεντρωθούμε σε επιλεγμένα κείμενα στη συνέχεια.

Μάθημα: Οι γυναίκες στην επανάσταση μέσα από τη λογοτεχνία

Διδακτική Ενότητα 1: Επώνυμες ηρώιδες.

Η Μπουμπουλίνα, η Μαντώ Μαυρογένους και η Δέσπω Μπότσαρη είναι οι γνωστότερες Ελληνίδες που αναμείχθηκαν ενεργά στον Αγώνα. Δεν είναι οι μόνες. Μέσα από λογοτεχνικά κείμενα θα αναφερθούμε στις γνωστές και στις άγνωστες, θα γνωρίσουμε πώς οι διάφοροι συγγραφείς τις παρουσιάζουν και θα προσπαθήσουμε να διαμορφώσουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα τους.

Διδακτική Ενότητα 2: Επώνυμες ηρώιδες. Β. Η κυρά Φροσύνη και οι άλλες

Στα τελευταία χρόνια της Τουρκοκρατίας και στη διάρκεια της Επανάστασης αρκετές γυναίκες αναγκάστηκαν να συμβιώσουν με τον εχθρό. Όπως θα δούμε οι ιστορίες τους προκάλεσαν το ενδιαφέρον αρκετών λογοτεχνών.

Διδακτική Ενότητα 3: Οι ηρώιδες της ποίησης.

Ένα μεγάλο πλήθος γυναικών, κόρες, μητέρες, σύζυγοι, έζησαν, πολέμησαν, θυσιάστηκαν στα χρόνια της Επανάστασης με γνωστότερες τοπικές ομάδες τις Μεσολογγίτισσες και τις Σουλιώτισσες. Με αφετηρία τον Δ. Σολωμό και τον Α. Κάλβο, που εμπνεύστηκαν από τον Αγώνα και έγραψαν στη διάρκεια της Επανάστασης, πολλοί/-ές ποιητές και ποιήτριες ως τις μέρες μας συνεχίζουν να θυμίζουν τον ηρωισμό και την αντοχή τους.

Διδακτική Ενότητα 4: Οι ηρώιδες της πεζογραφίας.

Τρία εμβληματικά βιβλία: Στ. Ξένου, *Η ηρώϊς της Ελληνικής Επαναστάσεως* (1861), Δ. Βικέλα, *Λουκής Λάρας* (1879) και Γ. Βλαχογιάννη, *Μεγάλα χρόνια* (1913) θα μας χρησιμεύσουν ως οδηγοί για να γνωρίσουμε και αρκετά άλλα πεζογραφήματα (του 19^{ου} και του 20ού αιώνα) με ηρώιδες γυναίκες της Επανάστασης.

Μάθημα: Ο συμβολισμός του γυναικείου φύλου

Διδακτική Ενότητα 1: Η μορφή της Ελευθερίας

Στην ενότητα αυτή θα εξετάσουμε πώς αποδόθηκαν στην ποίηση αλλά και σε άλλες τέχνες, ιδέες ή άυλες έννοιες (όπως η Ελλάδα, η Ελευθερία και η Δόξα) ως γυναικείες μορφές.

10. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Πρόγραμμα Συμπληρωματικής
εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Ο/Η

Παρακολούθησε επιτυχώς το Επιμορφωτικό Πρόγραμμα με τίτλο:

«Η ΔΕΣΠΩ ΚΑΝΕΙ ΠΟΛΕΜΟ»

Οι γυναίκες στην επανάσταση του 1821 μέσα από τη λογοτεχνία

από 20 Σεπτεμβρίου 2021 έως 08 Νοεμβρίου 2021

που οργανώθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος

Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning) του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Ε.Κ.Π.Α.,

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του Προγράμματος
Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

Η Εισηγήτρια του Προγράμματος

Παναγιώτης Ε. Πετράκης
Καθηγητής Τμήματος Οικονομικών Επιστημών
Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Σταυροπούλου Ερασμία
Ομότιμη Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας
Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Γραμματεία Προγράμματος: Σταδίου 5, 1^η Οθ. Γραφείο 109, 10562, Αθήνα, Τηλ.: 210 3689354,
e-mail: learn.secretariat@ehea.uoa.gr